

INNTRYKK FRA EN STUDIETUR TIL SLOVAKIA

Jeg er phd student ved Diakonhjemmet Høgskole i Rogaland, Norge, og vil fortelle om en interessant studietur som ble arrangert sammen med organisasjonen BASW. Som phd student med feltarbeid i norsk virkelighet, er det nyttig og interessant å få innblikk i erfaringer som gjøres i andre land. Jeg fikk følge Miro Chancar på besøk til flere tilrettelagte virksomheter og dagtilbud i Bratislava og omegn.

Tema for phd prosjektet mitt, er arbeidstilbud til personer med utviklingshemming. Hvordan kommuniserer og samarbeider arbeidstakere og arbeidsledere i tilrettelagte bedrifter gjennom arbeidsdagen?

Forventningene mine til oppholdet var:

1. Å få kunnskap om hvordan man organiserer arbeid til personer med utviklingshemming på noen bedrifter i Slovakia.
2. Å få kunnskap om hvordan noen arbeidsledere ser på sin rolle særlig i forhold til samarbeid og kommunikasjon med arbeiderne som har utviklingshemming.

Etter sju travle dager var inntrykkene mange.

Først og fremst gjør det inntrykk å bli mottatt med åpenhet og interesse av dem som er ledere ved de ulike bedriftene og institusjonene. Jeg opplever å møte personer som er svært engasjert i å fortelle om arbeidet sitt for å organisere og legge til rette for gode arbeidsplasser, for dagtilbud eller skoleplasser. Det gjorde også sterkt inntrykk at mange ledere i virksomhetene gjør en stor arbeidsinnsats med liten lønn og økonomisk sikkerhet for egen del.

Det gjør også inntrykk at aktivitetene som tilbys til arbeidstakeren er svært varierte. Knappe økonomiske ressurser ser ut til å inspirere til smarte løsninger gjennom nyttige sosiale nettverkskontakter til næringsliv og andre virksomheter i lokalsamfunnet.

Her oppfatter jeg at det statlige påbudet om å enten ansette personer som trenger tilrettelagt arbeid eller å forplikte seg til å kjøpe varer fra NGO`s er en god støtte for å opprettholde et arbeidstilbud til personer med utviklingshemming. Dette påbudet har vi ikke i Norge.

Det var også interessant å se hvordan organisasjonene får til å skape arbeidsplasser som bidrar til at arbeidstakere med utviklingshemming deltar i lokalsamfunnet for eksempel ved å drive hotell eller kafe`. Å arrangere workshop hvor personer med utviklingshemming og lokalbefolkning samarbeider om prosjekt i lokalsamfunnet, var også et fantastisk flott eksempel på inkluderende praksis.

Mange av virksomhetene jeg besøkte er opptatt av demokratisk ledelse. Alle i bedriften deltar da på planleggingsmøter. Dette forstår jeg arbeidsledere har god erfaring med. Arbeidslederne fortalte at dette gjør at arbeidstakere utvikler evnen til ansvar og tilhørighet til arbeidsplassen sin, de utvikler forståelse for sammenhenger og konsekvenser og opplever å bli respektert.

Da jeg spurte én av lederne ved en bedrift hva hun oppfattet som viktig i relasjonen mellom arbeidstakere og arbeidsledere for at arbeidstakere/klienter skal utvikle en god yrkesidentitet, svarte hun: ” *Jeg mener det handler mye om at kommunikasjonen mellom arbeidstakere og arbeidsledere er basert på vennlighet. Vi må forsøke å forstå hverandre gjennom å justere oss til den andre og spørre hvorfor velger du å gjøre eller si det du gjør. Vi må leve oss inn i den andre for å forstå hverandre. Når vi arbeider sammen slik vi gjør i disse små bedriftene, utvikles samhold mellom alle.*”

Studieturen var ikke så langvarig i tid, men gav meg viktige innspill til å fortsette med prosjektet mitt. Jeg tenker det er viktig både å diskutere hvordan vi kan bidra til at personer med utviklingshemming får et arbeid, hvilke arbeidsoppgaver som kan være interessante og nyttige og sist, men ikke minst hvordan relasjonene på arbeid er med å gjøre arbeidet til noe som har en positiv mening i livet. På studietur i Slovakia ble jeg inspirert av å møte så mange personer som gjorde en stor innsats for å bidra nettopp til dette.

Diakonhjemmet Høgskole Rogaland

14. desember 2010

Vennlig hilsen fra

Kirsten Jæger Fjetland

Phd stipendiat/assistant professor DHS